

УДК 339.97

doi: 10.15330/apred.1.19.87-96

Корольчук Л.В.

ІТ-АУТСОРСИНГ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ НА ЇЇ ШЛЯХУ ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Луцький національний технічний університет,
кафедра міжнародних економічних відносин,
вул. Львівська, 75, м. Луцьк,
43000, Україна,
тел.: 0953161138,
e-mail: l.korolchuck@lutsk-ntu.com.ua
ORCID: 0000-0002-2821-476X

Анотація. В статті піднято проблему необхідності визначення стратегічних напрямів розвитку економіки України напередодні розробки та імплементації післявоєнного плану відновлення нашої держави, який стане потужним каталізатором для розвитку найперспективніших галузей завдяки фінансовій підтримці наших міжнародних партнерів та російським репараціям. За допомогою статистичного аналізу, а також аналізу наукової та довідкової літератури із зазначеної проблематики обґрунтовано доцільність розглядати сферу ІТ-аутсорсингу як пріоритетну в поточних умовах в контексті концепції сталого розвитку, генеральний характер якої для України задекларовано в міжнародних та національних стратегічних документах. Українські аутсорсингові компанії відзначаються високою пізнаваністю і конкурентоспроможністю на світовому та ринку Східної Європи зокрема. Дана сфера виявилася найбільш стійкою та адаптивною в умовах війни, так як такий бізнес функціональний і без стаціонарного обладнання, і при наявності інтернет зв'язку можливо працювати віддалено з будь-якого місця. ІТ-аутсорсинг відноситься до наукоємних сфер економіки, не передбачає затрат природних невідновлювальних ресурсів, забезпечує робочими місцями висококваліфікованих фахівців з достойною оплатою їх праці, є джерелом валюти у країну, покликаний покращувати умови праці та рівень життя населення в цілому, а отже відповідає меті сталого розвитку.

На основі методів наукового абстрагування, ідеалізації та спостереження досліджено взаємозв'язок між розвитком ІТ-аутсорсингу та Цілями сталого розвитку.

Алгоритм стратегічного планування визначено методикою стратегічного аналізу, в ході якого здійснено SWOT-аналіз ІТ-аутсорсингу, як сфери економіки України на її шляху до сталого розвитку та, в результаті кількісного співвідношення сильних, слабких сторін, а також можливостей та загроз, обрано оптимальну стратегію для розвитку даної сфери серед потенційно можливих. Визначено перспективи подальших досліджень даної теми у напрямку розробки програм та дорожніх карт в рамках реалізації запропонованої стратегії.

Ключові слова: ІТ-аутсорсинг, сталий розвиток, Цілі сталого розвитку, стратегія.

Korolchuk L.V.

IT OUTSOURCING AS A STRATEGIC DIRECTION FOR THE DEVELOPMENT OF UKRAINE'S ECONOMY ON ITS PATH TO SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Lutsk National Technical University,
Department of International Economic Relations,
Lvivska st., 75, Lutsk,
43000, Ukraine,
tel.: 0953161138,
e-mail: l.korolchuck@lutsk-ntu.com.ua
ORCID: 0000-0002-2821-476X

Abstract. The article raises the issue of the need to determine the strategic directions of the development of Ukraine's economy on the eve of the development and implementation of the post-war recovery plan of our country, which will become a powerful catalyst for the development of the most promising industries thanks to the financial support of our international partners and Russian reparations. With the help of statistical analysis, as well as the analysis of scientific and reference literature on the mentioned issues, the expediency of considering the field of IT outsourcing as a priority in the current conditions in the context of the concept of sustainable development, the general character of which for Ukraine is declared in international and national strategic documents, is substantiated. Ukrainian outsourcing companies are noted for their high recognition and competitiveness on the global and Eastern European markets in particular. This area turned out to be the most stable and adaptable in war conditions, since such a business is functional even without stationary equipment, and if there is an Internet connection, it is possible to work remotely from any place. IT outsourcing belongs to the science-intensive spheres of the economy, does not involve the consumption of natural non-renewable resources, provides jobs for highly qualified specialists with decent pay for their work, is a source of currency for the country, is designed to improve working conditions and the standard of living of the population as a whole, and therefore meets the goal of sustainable development. Based on the methods of scientific abstraction, idealization and observation, the relationship between the development of IT outsourcing and the Sustainable Development Goals was investigated.

The strategic planning algorithm is defined by the strategic analysis method, during which a SWOT analysis of IT outsourcing was carried out as a sphere of the Ukrainian economy on its way to sustainable development and, as a result of the quantitative ratio of strengths, weaknesses, as well as opportunities and threats, the optimal strategy was chosen for development of this field among potentially possible ones. Prospects for further research on this topic in the direction of developing programs and road maps as part of the implementation of the proposed strategy have been determined.

Keywords: IT outsourcing, sustainable development, Sustainable Development Goals, strategy.

Вступ. Аналіз кон'юнктури світового ринку показує, що останнім часом стабільно зростає попит на ІТ-аутсорсинг. Підприємці, бажаючи налагодити та автоматизувати процеси всередині компанії, залучають до цього позаштатних висококваліфікованих ІТ-спеціалістів. Такий підхід допомагає уникнути зайвих витрат часу та коштів у порівнянні зі створенням власного штатного підрозділу на здійснення непрофільних видів діяльності.

Україна сьогодні є лідером з надання аутсорсингових послуг у Східній Європі, так як володіє вагомим ресурсом висококваліфікованих ІТ-фахівців. Інтеграція України до ЄС та у світовий інформаційний простір дозволяють посилювати позиції українських спеціалістів у галузі ІТ на міжнародному ринку офшорного аутсорсингу та фрілансу, створюючи в державі додаткові робочі місця з високою зарплатнею. Розвиток ІТ-аутсорсингу в Україні в цілому сприяє макроекономічній стабілізації: рівновазі платіжного балансу, покращенню структури вітчизняного ринку праці, формуванню середнього класу, а також якісним зрушенням у галузевій структурі української економіки. Тому, дана сфера заслуговує на пріоритетність як у наукових дослідженнях, так і у стратегічних документах держави, що визначають вектори розвитку національної економіки.

Крім того, дана сфера є однією з найменш постраждалих під час війни, так як такий бізнес функціональний і без стаціонарного обладнання, і при наявності інтернет зв'язку можливо працювати віддалено з будь-якого місця. А отже, розвиток ІТ-аутсорсингу може стати одним зі способів швидкої післявоєнної економічної реабілітації України з одного боку, а з іншого – високоприбутковою інвестицією, так як можливість розвиватися у військовий час стане конкурентною перевагою в порівнянні з іншими сферами після війни.

Також, ІТ-аутсорсинг відноситься до наукоємних сфер економіки, а отже – до найбільш конкурентоспроможних на міжнародному ринку, не передбачає затрат природних невідновлювальних ресурсів, а натомість – покликаний покращувати умови праці та рівень життя населення в цілому. Це свідчить про сумісність даного виду людської діяльності зі світовою концепцією сталого розвитку, задекларованої підсумковим документом 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку у 2015 році «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року [1], а також в генеральних стратегічних документах України.

Постановка завдання. Питання розвитку аутсорсингу в Україні активно досліджується вітчизняними вченими. Так, Губарь О.В. розробив концептуальну модель розвитку ІТ-аутсорсингу в Україні, яка являє собою сукупність взаємопов'язаних складників, таких як створення якісної системи ІТ-освіти, інвестиції в інноваційний розвиток ІТ-сектору, впровадження інноваційних інформаційно-комп'ютерних технологій, державна підтримка створення ІТ-кластерів та розвиток інноваційних ІТ-продуктів. Крім того, автор вважає, що для розвитку креативного цифрового суспільства держава повинна створити умови для формування ІТ-кластерів, запровадивши використання спрощеної системи оподаткування, на зразок існуючих у країнах-конкурентах [2].

Шумбар Я. Ю. та Прокопчук Б. О., досліджуючи перспективи вступу України у міжнародне ІТ-товариство, виділяють ряд обов'язкових заходів щодо розвитку ІТ-аутсорсингу в нашій державі, таких як посилення колаборації між університетами та ІТ-компаніями, вдосконалення законодавства щодо захисту інтелектуальної власності, забезпечення доступу до провідних навчальних ресурсів віддалено, або розробка аналогів iTunes U, Coursera, Udacity, створення сприятливих передумов для розвитку продуктивних ІТ-моделей компаній, прискорення цифровізації української економіки [3].

В свою чергу, Логотова Т. Г. та ін. переконані, що: «Експорт ІТ-послуг може і повинен стати однією з домінуючих статей експорту України. При правильній підтримці з боку держави це дозволить не лише створити величезну кількість високооплачуваних робочих місць, але і зробить нашу економіку більше інтегрованою в передові світові економічні процеси, що дозволить бути більш захищеними від можливих торгових конфліктів і кризових явищ. Галузь повинна стати стратегічною не лише на папері, але і на ділі. По факту це означає надання реальних пільг для вітчизняних ІТ підприємств, можливість доступу до кредитів під гарантії держави – це забезпечить легалізацію робочої сили і економічних показників підприємств» [4].

Щитов Д.М. та інші відзначають, як показує європейський досвід – для ефективного розвитку галузі ІТ-аутсорсингу важливою є потужна державна підтримка щодо розробки програм підтримки малого та середнього бізнесу у сфері ІТ, розвитку сприятливого венчурного інвестування, удосконалення податкової та законодавчої системи у сфері високих технологій, модернізації системи освіти ІТ-фахівців, прискорення процесів цифровізації економіки України, а також підтримки ІТ-стартапів [5].

Як бачимо з написаного вище, дослідники у сфері ІТ-аутсорсингу погоджуються, що розвиток саме цієї галузі є перспективним для України, а також акцентують увагу на переліку сприятливих заходів та реформ, які мають здійснюватися саме на державному рівні, так як вимагають внесення змін у законодавство, створення освітньо-практичних осередків та всебічних преференцій для ІТ-компаній. Розвиток ІТ-аутсорсингу має стати однією зі стратегічних цілей національної стратегії України вже у короткостроковій перспективі заради швидкого економічного відновлення держави після війни, а також і у довгостроковій – на її шляху до сталого розвитку.

Цілі статті: обґрунтувати доцільність розгляду ІТ-аутсорсингу, як стратегічного напрямку розвитку України на її шляху до сталого розвитку; здійснити вибір оптимальної стратегії для розвитку ІТ-аутсорсингу в Україні за поточних умов.

Для досягнення поставлених цілей ми використовували наступні методи наукових досліджень: аналіз наукової та довідкової літератури із зазначеної проблематики, статистичний аналіз, наукове абстрагування та ідеалізація, спостереження, методика стратегічного аналізу, SWOT-аналіз.

Результати. Лютак О.М. та інші визначають ІТ-аутсорсинг (ІТО, ІТ-Outsourcing, Information Technology Outsourcing) як: «зовнішню ІТ-підтримку компаній та супровід ІТ-інфраструктури. Простими словами, одна компанія замовляє послуги в галузі інформаційних технологій у іншої, яка професійно виконує спектр робіт від технічного обслуговування комп'ютерів і серверів до налаштування безпеки та віртуалізації» [6]. Користування подібними послугами дає можливість значно розвантажити штатних працівників і натомість – делегувати задачі фахівцям у сфері ІТ, що дозволяє компанії забезпечити високу якість таких послуг, а також контролювати хід та дедлайни виконання поставлених завдань.

Сьогодні Україна стала одним з найпопулярніших хабів у Східній Європі для глобального аутсорсингу. Український ІТ-сектор розвивається семимільними кроками, збільшившись у понад 60 разів – з 110 млн. дол. у 2003 році до близько 6,8 млрд. дол. у 2021 році [7]. У першому кварталі 2022 року ІТ-індустрія досягла рекордних 2 млрд. дол. доходу від експорту [8]. На кінець 2022 року український ІТ-сектор згенерував 6,6 млрд. дол. експорту, що на 7% більше, ніж за аналогічний період 2021 року [9]. Зараз в Україні працює близько 285 000 ІТ-професіоналів, понад 30 000 спеціалістів початкового рівня та понад 110 R&D-центрів міжнародних компаній, серед яких Microsoft, Dell, Cisco, SAO та інші [10].

Звісно, війна внесла свої корективи, спричинивши багато трансформацій та нових ризиків для місцевого ІТ-бізнесу. Однак, незважаючи на обставини, українські компанії-розробники програмного забезпечення змогли ефективно подолати виклики, забезпечивши стабільний сервіс та безперервність бізнесу. Так, за даними Statista за 9 місяців 2022 року країна вийшла на такий самий рівень експорту комп'ютерних послуг, що й у 2020 році [11]. Більшість організацій перевели своїх співробітників у безпечніші місця, відкрили нові офіси в західних регіонах країни та надали працівникам повну підтримку в питаннях переїзду, розміщення, відновлення фізичного та психічного здоров'я тощо. Обладнали свої офіси електрогенераторами та Starlinks, перетворивши їх на безпечні та надійні локації для ІТ-спільноти.

Статистичний аналіз даних показує, що ІТ-аутсорсинг в Україні є однією з найбільш прибуткових галузей, яка здатна успішно функціонувати навіть у військовий час, давати роботи місця, приносити прибутки у держбюджет, розвивати міжнародну кооперацію та співпрацю. Також, така сфера економіки є перспективною, конкурентоспроможною та затребуваною на світовому ринку, а отже є прямі підстави для ІТ-аутсорсингу претендувати на пріоритетність у національній стратегії соціально-економічного розвитку держави, тобто на всебічну підтримку держави щодо розвитку даної сфери. Згідно наших досліджень, в Національній економічній стратегії України на період до 2030 року [12], яка була розроблена до повномасштабного російського вторгнення і почала реалізуватися з початку 2022 року, мають місце два напрями, що співвідносяться із сферою ІТ-аутсорсингу: напрям 8 – Інформаційно-комунікаційні технології, в якому серед стратегічних цілей зазначено про намір створення кращого в регіоні середовища для виробництва технологічних продуктів та реалізації стартапів і сприяння розвитку іміджу України як найпотужнішого ІТ-центру в Європі; напрям 18 – Цифрова економіка, однією зі стратегічних цілей якого є створення нових можливостей

для реалізації людського капіталу, розвитку інноваційних, креативних та цифрових індустрій і бізнесу. Досягнення поставлених у Стратегії цілей однозначно сприятиме розвитку ІТ-аутсорсингу, проте відсутність даного терміну у формулюванні стратегічних цілей, на наш погляд, понизить рівень об'єктивності оцінки результатів реалізації Стратегії. Доцільно було б включити ІТ-аутсорсинг, як сферу економіки України, в число стратегічних напрямів соціально-економічного розвитку нашої держави у післявоєнний період відновлення.

В свою чергу, імператив концепції сталого розвитку для національних стратегій всіх держав-учасниць 70-тої сесії Генеральної асамблеї ООН вимагає врахування Цілей сталого розвитку на всіх етапах стратегічного планування. В даному контексті, переглядаючи та оцінюючи ефективність діючих стратегій з метою подальшого внесення коректив, важливо узгодити стратегічні нововведення із Цілями, визначити їх співвідносність із місією сталого розвитку. На наш погляд, таке завдання не передбачає застосування особливого методичного інструментарію визначення ступеня кореляції між соціально-економічними явищами та процесами, а достатньо скористатися методами теоретичного та емпіричного дослідження.

Так, із застосуванням наукового абстрагування та ідеалізації можна припустити, що активний розвиток ІТ-аутсорсингу в Україні сприятиме досягненню таких Цілей сталого розвитку, як: подолання бідності, адже передбачає створення додаткових робочих місць із високою зарплатнею; якісна освіта, оскільки сформує потужну базу для практичної освіти, а отже високий попит з бажаними переїзнями досвід українських ІТ-фахівців; гендерна рівність, адже в даній сфері однаково вітаються як чоловіки, так і жінки; гідна праця та економічне зростання, так як працівники забезпечуються достойними умовами праці та платнею навіть в умовах війни і, крім того, продукти їх професійної діяльності всіляко сприяють пожвавленню економічних процесів в країні; промисловість, інновації та інфраструктура, адже саме ІТ-технологіям сьогодні притаманна висока швидкість зміни технологічних поколінь, а отже їх розвиток прямо співвідноситься із прогресивністю всіх сфер економіки. Вважаємо, що саме ці п'ять Цілей, перелічених нами вище, найбільшою мірою співвідносяться із розвитком ІТ-аутсорсингу в Україні.

Проте, проаналізувавши взаємозв'язки між усіма Цілями сталого розвитку, результати чого відображено на рисунку 1, стає очевидною тісна взаємозалежність між ними: досягнення однієї Цілі призводить до часткового задоволення іншої, а отже можна стверджувати, що наявність прямо пропорційної взаємозалежності між розвитком ІТ-аутсорсингу та досягненням Цілей сталого розвитку у всіх трьох його вимірах: соціальному, економічному та екологічному, свідчить про їх тісну співвідносність та відповідність.

Рис. 1. Система взаємозв'язків між 17-ма Цілями сталого розвитку

Fig.1. A system of interrelationships between the 17 Sustainable Development Goals
 * порядкові номери Цілей, з якими взаємопов'язана зазначена Ціль.
 Складено автором на основі:[13]

Результати проведеного дослідження: статистичний аналіз та встановлення прямо пропорційного взаємозв'язку між розвитком ІТ-аутсорсингу та досягненням Цілей сталого розвитку, дають нам підстави розглядати ІТ-аутсорсинг як стратегічний напрям розвитку України на її шляху до сталого розвитку, а отже – планувати досягнення Цілей за посередництвом розвитку даної сфери, ефективно використовуючи всі переваги, а особливо таку, як безперебійна функціональність у військовий час.

В свою чергу, побудова стратегій завжди відштовхується від вивчення факторів внутрішнього та зовнішнього середовища об'єкта дослідження, результати чого зводяться у таблиці SWOT-аналізу. Так, в таблиці 1 зображено здійснений нами на основі вивчення профільних теоретичних та статистичних джерел інформації, а також емпіричного дослідження SWOT-аналіз ІТ-аутсорсингу, як сфери економіки України на її шляху до сталого розвитку.

Таблиця 1

SWOT-аналіз ІТ-аутсорсингу, як сфери економіки України на її шляху до сталого розвитку

Table 1

SWOT analysis of IT outsourcing as a sphere of the economy of Ukraine on its way to sustainable development

<p style="text-align: center;">Сильні сторони</p> <p>1) високий рівень кваліфікації ІТ-фахівців; 2) високий попит на українських айтішників у світі; 3) культурна близькість українських фахівців з цивілізованими країнами Європи та світу, що дає їм кредит довіри; 4) ідеологічна близькість українських фахівців з країнами-замовниками їх послуг через реалізацію однієї концепції сталого розвитку в усіх сферах суспільного життя; 5) високий рівень доходів працівників в даній галузі; 6) значна частка населення володіє іноземними мовами; 7) дешеві мобільні та інтернет-послуги; 8) здатність функціонувати навіть в умовах війни.</p>	<p style="text-align: center;">Слабкі сторони</p> <p>1) перенасичений ринок; 2) низький рівень проникнення Інтернету; в 2015 році Україна потрапила у список країн з проникненням менше 45% []; 4) низький попит серед вітчизняних клієнтів; 5) низький рівень захисту прав інтелектуальної власності; 6) неефективна податкова система.</p>
<p style="text-align: center;">Можливості</p> <p>1) широкі можливості для реалізації стартапів; 2) активна цифровізація економіки України; 3) екологізація економіки, затребуваність у розвитку сфери послуг 4) хороші логістичні можливості: зручний часовий пояс; 5) висока популярність України у світі; 6) постійно зростає кількість міжнародних компаній, що бажають співпрацювати саме з українськими ІТ-спеціалістами; 7) майбутній післявоєнний план по відновленню країни надасть потуги для розвитку найперспективніших сфер економіки; 8) приплив інвестицій, що очікується після війни, буде спрямовано у пріоритетні для міжнародних партнерів галузі, до яких відноситься як ІТ-аутсорсинг, так і сталий розвиток.</p>	<p style="text-align: center;">Загрози</p> <p>1) високий рівень конкуренції на світовому ринку та ринку Східної Європи зокрема; 2) активна еміграція кваліфікованих ІТ-спеціалістів; 3) недостатня увага до формування ІТ-бюджетів українських підприємств; 4) недостатній рівень закупівлі державою товарів та послуг ІТ-сектора; 5) дестабілізуюча політико-економічна ситуація в Україні через російсько-українську війну.</p>

Складено автором на основі: [15; 16; 17; 18]

Як бачимо з таблиці 1, найбільше аргументів наведено в полях сильні сторони та можливості, а отже, згідно теорії стратегічного менеджменту, орієнтуватися потрібно на стратегії, спрямовані на використання сильних сторін ІТ-аутсорсингу для охоплення

кожної із зазначених можливостей, до яких відноситься стратегія Максі-Максі [14], що спрямована саме на використання внутрішніх ресурсів, щоб заробити на потенційних можливостях. Так як, українські ІТ-аутсорсингові компанії вже зарекомендували себе на міжнародному ринку і завоювали визнання, відкриваються чудові можливості для освоєння нових ринків, розробки нової лінійки послуг, розширення споживацької аудиторії, пошук нових форм кооперації тощо.

Крім того, на етапі вибору стратегії до уваги слід брати і стратегії, спрямовані на нівелювання слабких сторін ІТ-аутсорсингу для ефективного використання наявних можливостей, стратегії захисту від зовнішніх загроз за рахунок використання сильних сторін ІТ-аутсорсингу, а також стратегії захисту від зовнішніх загроз для розвитку ІТ-аутсорсингу за рахунок зміцнення його слабких сторін, які можна використовувати супутньо, або як варіант ринкової поведінки про запас в залежності від кон'юнктури на ринку ІТ-послуг.

Цілі статті: обґрунтувати доцільність розгляду ІТ-аутсорсингу, як стратегічного напрямку розвитку України на її шляху до сталого розвитку; здійснити вибір оптимальної стратегії для розвитку ІТ-аутсорсингу в Україні за поточних умов.

Висновки. Наукову новизну отриманих в ході даного дослідження результатів становить обґрунтування доцільності включення ІТ-аутсорсингу до стратегічних напрямів розвитку України в рамках реалізації світової концепції сталого розвитку; подальший розвиток здобув стратегічний аналіз сфери ІТ-аутсорсингу в українській економіці в умовах війни та визначення оптимальної стратегії його розвитку за поточних умов.

Теоретичне і практичне значення досліджень, перспективи подальших наукових розробок у цьому напрямку: визначення сьогоднішніх стратегічних пріоритетів розвитку української економіки в контексті задекларованої Україною, як генеральної, концепції сталого розвитку допоможе ефективно та в найкоротші строки приступити до імплементації плану післявоєнного відновлення нашої держави, який має не лише відновити втрачене, але й стати потужним каталізатором для якісних змін у найперспективніших сферах вітчизняної економіки. В свою чергу, вибір оптимальної стратегії для розвитку ІТ-аутсорсингу в Україні за поточних умов ляже в основу подальших досліджень з даної проблематики у напрямку розробки програм та дорожніх карт в рамках реалізації запропонованої нами оптимістичної стратегії Максі-Максі, які б включали активні дії держави для зміцнення позицій українських аутсорсингових фірм на ринку: здійснення релевантної державної політики у сфері популяризації українських компаній, що надають послуги ІТ-аутсорсингу, збільшення фінансування на розвиток даної сфери, перегляд податкових умов для таких підприємств, розширення системи преференцій для стартапів у галузі ІТ-аутсорсингу, всебічна дипломатична підтримка міжнародної кооперації у даній сфері, створення сприятливих умов та міжнародних освітньо-практичних осередків для бенчмаркінгу, удосконалення системи захисту прав інтелектуальної власності, створення м'якого інвестиційного клімату тощо.

1. Transforming our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development. A/RES/70/1. United Nations, 2015. 41 p. URL: <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030%20Agenda%20for%20Sustainable%20Development%20web.pdf> (дата звернення: 12.03.2023).
2. Губарь О.В. Аналіз розвитку ІТ-аутсорсингу в Україні в умовах глобалізації бізнесу. *Підприємництво та інновації*. Випуск 11-1, 2020. С.69-73. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewById/1156095.pdf> (дата звернення: 14.03.2023).

3. Шумбар Я.Ю., Прокопчук Б.О. Особливості IT-аутсорсінгу. *Актуальні проблеми економіки*. №11 (221), 2019. С. 178-186. URL: https://eco-science.net/archive/2019/APE-11-2019/11.19_topic_Shumbar%20Y.Y,%20Prokopchuk%20B.O..pdf (дата звернення: 02.04.2023).
4. Логутова, Т. Г., Каргін Б.Б. Інтелектуальні технології: проблеми розвитку та шляхи впровадження в Україні. Вісн. Приазов. держ. техн. ун-ту. Сер.: Екон. науки. 2014. Вип. 28. С. 254-258. URL: http://journals.uran.ua/ves_pstu/article/view/42588 (дата звернення: 21.03.2023).
5. Щитов Д. М., Мормуль М. Ф., Щитов О. М., Романчук Л. А., Чупілко Т. А. Аутсорсинг IT-послуг в Україні. *Інформаційні технології та комп'ютерна інженерія*. 2022, № 3. С. 85-90. DOI: <https://doi.org/10.31649/1999-9941-2022-55-3-85-90>.
6. Міжнародні економічні відносини та світова політика. Частина 1: Навч.пос./Лютак О.М., Баула О.В., Галазюк Н.М., Зелінська О.М., Корольчук Л.В., Кравчук П.Я., Урбан О.А., Полянська Т.О. Луцьк: СПД Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2022. 324 с.
7. Віннічук Ю. Більше \$6 млрд експорту за рік. Як росте IT-сектор України. Бізнес Цензор. 27.01.22. URL: https://biz.censor.net/resonance/3311585/bilshe_6_mlrld_eksportu_za_rik_yak_roste_itsektor_ukrayin_y (дата звернення: 02.04.2023).
8. IT-індустрія забезпечила \$2 млрд експортних надходжень в умовах війни. IT Ukraine. 10.05.2022. URL: [https://itukraine.org.ua/the-it-industry-provided-a-record-\\$-2-billion-in-export-earnings-during-the-war.html](https://itukraine.org.ua/the-it-industry-provided-a-record-$-2-billion-in-export-earnings-during-the-war.html) (дата звернення: 12.04.2023).
9. Зростання не від доброго життя. IT-індустрія стала єдиною сферою експорту, що росла минулого року. NV Бізнес. 13 січня, 2023. URL: <https://biz.nv.ua/ukr/tech/it-bulo-yedinoyu-industrieyu-eksport-yakoji-v-2022-roci-novini-ukrajini-50297340.html> (дата звернення: 12.04.2023).
10. Software development outsourcing to Eastern Europe: which country to choose in 2023? Sigma Software. 28 Feb, 2023. URL: <https://sigma.software/about/media/software-development-outsourcing-to-eastern-europe-which-country-to-choose-in-2023> (дата звернення: 20.04.2023).
11. Top IT outsourcing destinations of Eastern Europe: Market report. N-iX. March 28, 2023. URL: <https://www.n-ix.com/it-outsourcing-destinations-eastern-europe-market-report/> (дата звернення: 18.04.2023).
12. «Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року». Постанова Кабінету міністрів України від від 3 березня 2021 р. № 179. Київ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-%D0%BF#n25> (дата звернення: 22.03.2023).
13. Наша робота над досягненням Цілей сталого розвитку в Україні. ООН Україна. URL: <https://ukraine.un.org/uk/sdgs> (дата звернення 12.03.2023).
14. Chowdhury O. What is the TOWS Matrix? Strategies, Advantages & More. Trade Brains. Mar 30, 2023. URL: <https://tradebrains.in/tows-matrix/> (дата звернення 12.04.2023).
15. Пархоменко Н. О. Аутсорсинг як стратегія організаційного розвитку бізнес-систем у глобальному середовищі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Випуск 33. Частина 2, 2020. С. 21-28. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/33_2_2020ua/5.pdf (дата звернення: 14.04.2023).
16. Пермінова С.О., Ходацька М.О. Конкурентні позиції українського IT-аутсорсінгу на міжнародному ринку. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. Випуск 14. 2016. С. 78-81. URL: <http://global-national.in.ua/archive/14-2016/16.pdf> (дата звернення: 18.03.2023).
17. Дослідження «Повоєнне відновлення економіки України». Центр прикладних досліджень. 02/06/2022. URL: <https://cpd.com.ua/uk/vidnovlennya-ekonomiky/> (дата звернення: 04.04.2023).
18. Вікулова А.О., Савчук В.В. Перспективи розвитку ринку IT-послуг в Україні. *Економіка та управління національним господарством*. Випуск 51. 2020. С. 27-32. URL: http://bses.in.ua/journals/2020/51_2020/6.pdf (дата звернення: 22.03.2023).

References

1. "Transforming our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development. A/RES/70/1." United Nations, 2015, sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030%20Agenda%20for%20Sustainable%20Development%20web.pdf. Accessed 12 March 2023.
2. Hubar, O.V. "Analysis of the development of IT outsourcing in Ukraine in the context of business globalization." *Entrepreneurship and innovation*, issue 11-1, 2020, pp.69-73., journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/1156095.pdf. Accessed 14 March 2023.
3. Shumbar, Y.Yu., and B.O. Prokopchuk. "Features of IT outsourcing." *Actual problems of the economy*, no. 11 (221), 2019, pp. 178-186., eco-science.net/archive/2019/APE-11-2019/11.19_topic_Shumbar%20Y.Y,%20Prokopchuk%20B.O..pdf. Accessed 02 April 2023.

4. Logutova, T. G., and B.B. Kargin. "Intelligent technologies: problems of development and ways of implementation in Ukraine." *Visn. Priazov state technical university Ser.: Econ. science*, issue 28, 2014, pp. 254-258., journals.urau.ua/ves_pstu/article/view/42588. Accessed 21 March 2023.
5. Shchytov, D. M., Mormul, M. F., Shchytov, O. M., Romanchuk, L. A., and T. A. Chupilko. "Outsourcing of IT services in Ukraine." *Information technology and computer engineering*, no. 3, 2022, pp. 85-90. DOI: <https://doi.org/10.31649/1999-9941-2022-55-3-85-90>.
6. Lyutak O.M., et al. *International economic relations and world politics*. Part 1: Educational assistant. Lutsk, SPD Hadyak Zhanna Volodymyrivna, printing house "Volynpoligraf", 2022.
7. Vinnichuk, Yu. "More than \$6 billion of exports per year. How the IT sector of Ukraine is growing." *Business Censor*. 27.01.22., biz.censor.net/resonance/3311585/bilshe_6_mlrd_eksportu_za_rik_yak_roste_itsektor_ukrayiny. Accessed 02 April 2023.
8. "The IT industry provided \$2 billion in export earnings during the war. IT Ukraine." 05/10/2022., itukraine.org.ua/the-it-industry-provided-a-record-\$2-billion-in-export-earnings-during-the-war.html. Accessed 12 April 2023.
9. "Growth does not come from a good life. The IT industry became the only export sector that grew last year." *NV Business*. January 13, 2023., biz.nv.ua/ukr/tech/it-bulo-yedinoyu-industriyeyu-eksport-yakoji-v-2022-roci-novini-ukrajini-50297340.html. Accessed 12 April 2023.
10. "Software development outsourcing to Eastern Europe: which country to choose in 2023?" *Sigma Software*. 28 Feb, 2023., sigma.software/about/media/software-development-outsourcing-to-eastern-europe-which-country-to-choose-in-2023. Accessed 20 April 2023.
11. Top IT outsourcing destinations of Eastern Europe: Market report. N-iX. March 28, 2023., www.nix.com/it-outsourcing-destinations-eastern-europe-market-report/. Accessed 18 April 2023.
12. "On approval of the National Economic Strategy for the period until 2030. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated March 3, 2021 No. 179." The Verkhovna Rada of Ukraine, zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-%D0%BF#n25. Accessed 22 March 2023.
13. "Our work to achieve the Sustainable Development Goals in Ukraine." UN Ukraine., ukraine.un.org/uk/sdgs. Accessed 12 March 2023.
14. Chowdhury, O. "What is the TOWS Matrix? Strategies, Advantages & More." *Trade Brains*. Mar 30, 2023., tradebrains.in/tows-matrix/. Accessed 12 April 2023.
15. Parkhomenko, N. O. "Outsourcing as a strategy for organizational development of business systems in a global environment." *Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University*, issue 33, 2020, pp. 21-28., www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/33_2_2020ua/5.pdf. Accessed 14 April 2023.
16. Perminova, S.O., and M.O. Khodatskaya. "Competitive positions of Ukrainian IT outsourcing on the international market." *Global and national economic problems*, issue 14, 2016, pp. 78-81., global-national.in.ua/archive/14-2016/16.pdf. Accessed 18 March 2023.
17. Study "Post-war economic recovery of Ukraine". Center for applied research. 02/06/2022., cpd.com.ua/uk/vidnovlennya-ekonomiky/. Accessed 04 April 2023.
18. Vikulova, A.O., and V.V. Savchuk. "Prospects for the development of the IT services market in Ukraine." *Economy and management of the national economy*, issue 51, 2020., pp. 27-32., bses.in.ua/journals/2020/51_2020/6.pdf. Accessed 22 March 2023.

УДК 339.94

doi: 10.15330/apred.1.19.96-108

Бондар А.О.

СУТНІСТЬ І ПРІОРИТЕТНІСТЬ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ДЛЯ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

Державний торговельно-економічний університет,
Міністерства освіти і науки України,
кафедра світової економіки,
вул. Кіото, 21, м. Київ,
02156, Україна,
тел.: +380636300141,
e-mail: andriybondar64@ukr.net